Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
Leidėjas: LIETUVIU S-GA BRAZILIJOJ
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinas Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negražina.

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui 6$000. Pietų ir Siaurės Amerikoje: metams 15 milreisų, pusm. 8 milr.
Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr. pusmečiui 10 milr.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS:
Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

10-ti METAI. | SÃO PAULO, 1938 m. Liepos - Julho mėn. 23 d. | NR. 30 (498)

LIETUVIU KOLONIJA SVEIKINA ATVYKUSĮ Į S. PAULO BRAZILIJOS TAUTOS VADĄ, RESPUBLIKOS PREZIDENTĄ GETULIO VARGAS.

Lietuvių S-gos Brazilijoj ateities darbo planai.

Naujasis Liet. S-gos Brazilijoj pirmininkas p. J. Džiugelis šiomis dienomis priėmė mūsų laikraščio bendradarbį, kurio paprašė informavo apie Lietuvių S-gos Brazilijoj ateities darbo planus.

— Lietuvių S-gos Brazilijoj veikla, — pradėjo pasikalbėjimą pirmininkas p. J. Džiugelis, — mūsų kolonijoje yra plačiai žinoma. Jos per 7 metus nuveiktas tautinis ir kultūrinis darbas yra labai didelis. Paskutiniu metu S-gos veikimas labai pagyvėjo, pati S-ga išaugo ir visais atžvilgiais sustiprėjo. Lietuvių S-ga visą laiką stovėjo mūsų kolonijos tautinio ir kultūrinio darbo priešakyje. S-gos vedama linija kiekvienam geros valios lietuviui buvo ir yra aiški ir suprantama. Aš tik džiaugiuosi, kad S-gai tvirtai atsistojus ant kojų man tenka garbė atsistoti jos vadovybės priešakyje. Aš tikiuosi, kad ir man, lygiai kaip ir buv. pirm. p A. Majui, vadovaujant S-gos veikimas kaskart daugiau plėsis ir mūsų kolonijos kultūrinis ir visuomeniškas darbas augs ir stiprės. Iš savo pusės turiu pabrėžti, kad Tautinė, Lietuviška Liet. S-gos Brazilijoj linija bus vedama ir toliau be jokių pakeitimų Prie lietuviško kultūrinio darbo, prie mūsų mokyklų, spaudos, organizacijų ir lietuviškų kultūrinių įstaigų stiprinimo bus organizuojamos visos sveikos ir rimtos lietuvių kolonijos pajėgos.

Liet. S-gos Brazilijoj svarbesnieji ateities darbo planai yra tokie: Pirmoj eilėj stiprinimas mūsų mokyklų ir S-gos organizacijų. Toliau naujųjų Lietuvių Namų statyba, kuriuose numatoma sutalpinti Vysk. M. Valančiaus mokykla, didžiulė salė įvairiems susirinkimams, parengimams ir kitiems reikalams. Tuose pačiuose namuose numatomos įrengti patalpos mūsų organizacijos, centriniam knygynui, skaityklai ir kitiems reikalams. Parengiamieji statybos darbai jau pradėti ir jie tęsiami toliau. Didelės reikšmės dalyku yra savos lietuviškos spaustuvės įsteigimas. Šiuo reikalu S-gos vadovybė taip pat smarkiai rūpinasi. Čia irgi yra vienas iš svarbiausių S-gos ateities darbo planų. Toliau: Paskutiniu laiku mūsų laikraštyje keliamas lietuvių kolonizacijos klausimas. Šį klausimą jau senai gyvai stu dijuoja mūsų bendradarbis agr. J. Zabrockis ir dar keletas patyrusių Liet. S-gos Brazilijoj žmonių. Atlikusi svarbiausius ir pirmoj eilėj numatytus darbus Lietuvių S-ga Brazilijoj numato imtis iniciatyvos steigti pirmąją Lietuvių Žemės Ūkio Kolonija Brazilijoj.

Lietuvių S-gos Brazilijoj didelis troškimas yra žmoniškesnė lietuvių kolonijos konsolidaciją ir geresnis savitarpio sugyvenimas. Tenka pažymėti, kad šiuo atžvilgiu mūsų kolonijoje padangė gerokai prašvito. Lietuviai savo tarpe visai žmoniškai sugyvena. Jei pasitaiko kiek nesantaikos, tai tik tarp kelių ar keliolikos asmenų. Tačiau tie asmens mūsų kolonijoje jokios reikšmės neturi ir jų mėginimas drumsti bendrą darbą bei kelti nesantaiką neduoda jokių rezultatų. Visokie provokatoriai ir kolonijos nesantaikos kelėjai jau visiškai baigia atgyventi savo dienas.

— Kaip, Pone Pirmininke, žiūrite į Liet. S-gos Brazilijoj santykius su kitomis organizacijomis?

— Lietuvių S-gos Brazilijoj santykiai su jai nepriklausančiomis organizacijomis kartais būdavo nuoširdesni, kartais vėl pablogėdavo. Santykių pablogėjimo kaltininkais visada buvo tik keli asmens, kurie niekad nenorėjo ir nenori bendro darbo. Liet. S-ga Brazilijoj ir toliau stengsis gražiai ir žmoniškai sugyventi su visomis lietuviškomis organizacijomis ir, kiek tai bus galima, rasti bendrą kalbą. Tačiau S-ga Į JOKIAS DERYBAS NEIS TIK SU TAIS KELIAIS ASMENIMIS, KURIE S. PAULO POLITINĖJE POLICIJOJE PASIRAŠĖ MELAGINGĄ IR PROVOKACINĮ SKUNDĄ PRIEŠ S-GĄ, JOS MOKYKLAS IR ATSKIRUS ASMENS. Su tais žmonėmis bet kokia kalba gali būti tik tada, kada jie viešai atsiprašys ir atšauks savo skundus, kurlais visai kolonijai padarė didžiausią gėdą, — baigė savo pasikalbėjimą p. J. Džiugelis.

SKELBKITĖS TIK „LIETUVY"

Sovietų -- Japonijos karo pradžia.

Telegramų pranešimu iš Tokio, š. mėn. 12 d. didelis būrys gerai ginkluotos Sovietų Rusijos kariuomenės įsiveržė į Mandžūrijos teritoriją netoli miesto Hunchun ir užėmė kelis kaimus. Greit buvo išsiųstas į užpultas vietas iš Kwantung japonų kariuomenės dalys, kurios mėgino įsiverželius atremti, tačiau Sovietų kariuomenė japonus išblaškė. Rusai užėmė dar Schanfeng ir upės Tumen-Ruki uostą Rachin apie 40 kilom. atstume nuo Mandžūrijos-Kovėjos rubežiaus.

Užimtose vietose rusai laikosi dar ir dabar. Tuo tarpu abi šalys į konflikto vietą gabena kariuomenę ir karinę amuniciją. Matomai čia bus Japonijos — Rusijos karo pradžia.

Sovietai stiprina savo jūros ir oro laivyną.

Telegrafo agentūra (T. O.) iš Rygos praneša, kad Sovietų Rusija ir taip jau milžinišką savo karo reikalams samatą papildė 7 milijonais rublių. Šiais metais Sovietai maną pirmoje eilėje kiek galima daugiau sustiprinti savo oro ir jūrų pajėgas Baltijos Jūroje ir Šiaurės ledjūryj. Taip mano irengti tvirtą aviacijos basę Suomių įlankoje prie Leningrado.

Sąryši su oro ir jūrų karo pajėgų didinimu, padaryta kai kurie pakeitimai jūrų laivyno vadovybėje. Šiaurės karo laivyno vadu paskirtas admirolas Dušeniovas, o Ramiojo vandenyno laivyno vadu admirolas Kirejevas.

Paragvajus su Bolivija pasirašė taikos sutarti.

Pastaruoju laiku Pietų Amerikoj vėl buvo kilę neramių gandų apie Paragvajaus ir Bolivijos pasirengimus karui. Šiedu kraštai, kaip tat visi atmename, neseniai baigė sunkų karą, kuris labai nualino abi šalis. Tačiau gresiamo karo kibirkštį su dideliu atidžia ėmė slopinti kitos Pietų Amerikos valstybės, kaip Argentina, Brazilija ir kitos mažesnės. Trečiadienį, liepos mėn 20 d. laikraščiuose pasklido džiuginanti žinia, kad Buenos Aires mieste derėjusis Paragvajaus ir Bolijos delegacijos nutarė pasirašyti taikos sutartį rytojaus dieną, t. y, liepos 21 d. 15 val. Ši žinia sukėlė neapsakomą džiūgavimą visoje Pietų Amerikoj. Tam džiaugsmui padidinti visose Pietų Amerikos valstybėse buvo paskelbta šventė.

Apiplėšė Argentinos banką pagrobdamas 250.000,00 pezų ir paspruko į Braziliją.

Liepos mėn. 20 dieną, kaip praneša telegramos iš Porto Alegre, apiplėšęs vieną Argentinos banką ir pagrobęs stambią pinigų sumą plėšikas Andrė Martins Lopes perbėgęs į Brazilijos pusę, perėjęs Rio Grande do Sul ir, kaip spėjama, bėgąs į São José do Norte pusę. Plėšikui gaudyti sukelta visa Rio Grande do Sul policija ir net naudojami tos bazės karo lėktuvai.

Silpnėja komunistinė propaganda.

Pranešama iš Paryžiaus, kad Lenkų spauda džiaugiasi, būk vykstą Sovietų Rusijoj žymesniųjų komunistų vadų persekiojimai ir sušaudymai tiek paveikę Lenkijos komunistus, kad tie visai nustoję savo aktingumo. Dauguma jų išsižada savo ideologijos ir virsta lojaliais šalies piliečiais.

Laikraščiai pažymi, kad kadaitai buvusi Lenkijos komunistų akcija pavojinga, dabar visai nustojusi savo reikšmės.

Labai itempti santykiai tarp SSSR ir Japonijos.

Kas seka pasaulio žinias „Lietuvy" gali kiekviename numery pastebėti vis naujų didesnių a mažesnių susirėmimų Mandžiurijos ir SSSR pasieny. Šiomis dienomis tų dviejų valstybių pasieny susirėmimų skaičius yra toks didelis, kad daugelis ėmė nebetikėti del galimumo abiem valstybėms susitarti taikos keliu. Todėl viso pasaulio laikraščiai aiškiai pabrėžia, kad karas tarp SSSR ir Japonijos yra beveik neišvengiamas.

Gera rinka J. A. Valstybių gaminiams

Jungtinių Amerikos Valstybių komercijos Departamento pranešimu, tos šalies eksportas į Pietų Ameriką per 1937 m. padidėjo 46%. 1936 m. J. A. Valstybės eksportavo į Pietų Ameriką savo gaminių už 395.000.000 auksso dolerių, o importavo iš čia už 501.000.000 dolerių. 1937 m. eksportavo už 578.000.000 dolerių, o importavo už 672.000.000 Taigi eksportas žymiai padidėjo, nors dar vistiek yra mažesnis už importą.

I. S. Paulo atvyko Prez. Getulio Vargas.

Liepos 22 d. S. Paulo su oficialiu vizitu atvyko Brazilijos Respublikos Prezidentas Getulio Vargas. Prezidentui S. Paulo mieste ruošiama visa eilė iškilmingų pagerbimų. Šį sekmadienį mieste įvyks didelis kariuomenės paradas ir organizacijų bei mokylų mokinių eisenos.

Prezidentas iš S. Paulo išvyks liepos 25 dieną.

DULR Pirmininkas R. Skipitis jau atvyksta.

Atiduodami laikraštį į spaudą gavome žinių, kad rugpiūčio 2 dieną į São Paulo atvyksta DULR pirmininkas R. Skipitis.

P. R. Skipitis liepos 16 dieną anglų laivu „Higland Brigade" išplaukė iš Bolonijos.

Visa São Paulo lietuvių kolonija ruošiasi mūsų tėvynės aukštąjį svečią gražiai sutikti ir priimti.

— Nesenai įvykę dideli potvyniai Japonijoje pridarė milžiniškų nuostolių. Dėl potvynių dalinai pasunkėjusios japonams karo operacijos Kinijoje.

Iš Lietuvos

Lietuvos studentų laiškas viso pasaulio studentams.

Lenkų valdžia paskutiniais metais uždarė visas lietuvių organizacijas Vilniuje. Dar nežinia ką padarys su kitų organizacijų turtu. Bet Lietuvių Mokslo Draugijos didžiulį kultūrinį bei mokslinį turtą jau nutarė konfiskuoti. Tiesa, Lietuvių Mokslo Draugija tokį lenkų valdžios įstaigų žygį apskundė vyriausiam lenkų teismui. Dar yra vilties, kad teismo sprendimas gali būti lietuviams palankus. Reikia pripažinti, kad lenkų teismai jau daug kartų lietuvių skundus buvo patenkinę. Lenkų teismo garbei, matyt, kad jis neina ranka rankon su valdžios įstaigų dažnai labai barbariškais užsimojimais. Daroma taip pat pastangų ir del kitų lietuviškų organizacijų.

Žinoma Lietuvos studentiją labiausia jaudina Lietuvių Mokslo Draugijos Vilniuje uždarymas ir jos turto konfiskavimas. Be kitų protestų, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atstovybė pasiuntė viso pasaulio universitetų studentams įvairiomis kalbomis, šitokį laišką — pranešimą:

Lietuvos studentija jausdama mokslo meilės ryšį, kuris jungia viso pasaulio studentus, praneša jums skaudžią žinią: 1938 m. birželio 1 d. Lenkų valdžios organai uždarė Lietuvių Mokslo Draugiją Vilniuje ir jos turtą konfiskavo. Tai žiaurus finalinis aktas po visos eilės kultūrinių ir ekonominių įstaigų likvidavimo Lenkų valdomajame Vilniaus krašte.

Težino Lenkijos studentija, kad Lietuvių mokslo draugija veikė imperialistinės Rusijos laikais, tos Rusijos, kuri lygiai kaip Lietuvių, taip ir Lenkų tautos atgimimą žiauriai slopino. Bet Rusija nedrįso. Ji gėdijosi prieš pasaulį pasikėsinti Lietuvių mokslo draugiją uždaryti. Ši draugija pergyveno vokiečių okupaciją ir beveik 20 metų Lenkija jos nepalietė. Ir dabar, Lenkija jėga privertusi Lietuvą užmegsti diplomatinius santykius, neparodo Lietuvai geros valios ir negerbia jos kultūros, bet vėl iš naujo demonstruoja savo brutalią jėgą, uždarydama Lietuvių mokslo draugiją ir nusavindama tuos tomus, kuriose lietuvių atgimimo pionieriai savo krauju pašventė.

Skelbdami šį Lenkijos administracijos antikultūrinį žygį, mes nenorime tikėti, kad akademinis Lenkijos jaunimas tą žygį galėtų pakęsti arba jam pritarti savo pasyviu tylėjimu.

Viso pasaulio studentai, nedidelė Lietuva, kurioje lygiai, kiek lietuviškai, taip ir kitaip kalbą gražiai išsitenka, šaukiasi į jus šiandien!

Tsb.

Lietuva turi daug rudosios anglies.

Fabrikų mašinoms, laivams, geležinkeliams ir net namų krosnims tinkamiausias kuras yra juodoji akmens anglis. Anglimi vadinamos ir kitos medžiagos, kurių pagalba gaunama energija. Pavyzdžiui, vandens kritimo jėga, kuria sukamos elektros gaminimo turbinos, vadinama baltąja anglimi; vėjų jėga bus mėlynoji anglis, nes ji gaunama dangaus mėlynėse iš oro srovių. Ekonomistai suranda ir dar kitokių anglių spalvų bei rūšių.

Lietuva nėra turtinga savo iškasamaisiais turtais. Tačiau ir Lietuva turi dar neišnaudotų didelių žemės turtų. Iki šiol tebuvo naudojamas molis plytoms gaminti, kalkės, gipsas, kreida. Dar naudojama cementui gaminti medžiaga, kurios esama gana daug. Mažai dar naudojamos bene didžiausias Lietuvos žemės gelmių turtas — durpės. Tai Lietuvos rudoji anglis. Apskaičiuota, kad Lietuvoje yra apie 2.000.000.000 (du milijardai tonų durpių 60.000.000 hektarų plote. Durpės kasamos iš žemės; tai šlapia ruda masė, susidariusi iš medžių ir kitų augmenų pūvenų. Išdžiovintos durpės gerai dega; jos tinka taip pat tvartų pakratams, laukams trešti. Žinovai sako, kad iš durpių esą galima pagaminti daug dalykų, net plytas bei sienojus statybai. Tuo tarpu Lietuvoje durpės vertinamos tiktai kaip kuras.

Durpės paprastam pavidale turi tą blogybę, kad jos minkštos, užima daug vietos ir palieka daug pelenų. Todėl durpės nelabai tinka kūrenti krosnims, kurios turi duoti didelę šiluminę jėgą. Tačiau yra būdas durpes paversti į tokią kuro medžiagą, kuri mažai tesiskiria nuo akmens anglies. Tam tikruose fabrikuose durpės suspaudžiamos, iš jų išsunkiamas beveik visas vanduo, ir iš jų gaminamos kietos plytelės, vadinamos briketais. Briketai gami nami ir iš akmens anglies nuotrupų — dulkių. Durpių briketai jau gali pavaduoti akmens anglį fabrikuose, laivuose, geležinkeliuose.

Pradėjusi gaminti iš durpių briketus, Lietuva galėtų apseiti be užsieniuose perkamos akmens anglies. O tai būtų labai reikšmingas dalykas Lietuvos ekonominiam gyvenimui. Todel dabar rūpinamasi briketų fabriko steigimu, kuris, tiesa gana brangiai kaštuoja.

Tsb.

Vandens sporto šventė Zarasuose.

Liepos 3 d. žavioje ir ramioje Lietuvos ežerų bei kalnų ir miškų krašte — Zarasuose įvyko vandens sporto didelė šventė, kurioje dalyvavo ministras pirmininkas kun. Vladas Mironas, vidaus reikalų ministras plk. Silvestras Leonas, Tautinės Kultūros Propagandos Įstaigos šefas prof. Iz. Tamošaitis ir daug kitų aukštų asmenų. Didžiausia pažanga matyti ne tik pačiame Zarasų mieste, bet ir visame Zarasų krašte, Zarasų kraštas žengia pirmyn, to krašto gyventojai, kiek tik gali, dedasi prie bendrųjų valstybės reikalų, ir jie yra visiškai darnūs tarpusavio bendruomenėje.

A. a. Vytauto Vileišio kūnas iš Kauno pervežtas į Vilnių.

Liepos 5 d. buvusio ministro a. a. Vytauto Vileišio kūnas iš Kauno buvo pervežtas į Vilnių ir ten Rasų kapuose, kur yra Vileišių šeimos koplytėlė, palaidotas. Iš Kauno į Vilnių a. a. Vyt. Vileišio karstą su palaikais nulydėjo velionies šeimos nariai, giminės ir 70 žmonių delegacija, kurioje buvo teisingumo viceministras A. Drevinskas, Valstybės Tarybos narys Jonas Vileišis, Lietuvių Tautininkų S-gos gen. sekret. Dr. Janavičius, Inž. F. Vizbaras, inž. Bimkus ir kt. Vilniuje prie Rasų kapų karstą sutiko būrys lietuvių, kurių tarpe buvo Stašys, Vilniaus lietuvių gimnazijos direktorius Šikšnys, o taip pat Latvijos konsulas Vilniuje Donatas ir buvęs Vilniaus universiteto rektorius Stanevičius. Į Vilnių nuvykusioji kauniškė delegacija ta pačia proga padėjo vainikus ant Vileišio ir Dr. Jono Basanavičiaus kapų.

Žinios-žinelės iš Lietuvos.

— Liepos 1 d. pradėtas normalus susisiekimas geležinkeliais su Lenkija.

— Husarų pulko vadas gen. Št. pulkininkas Valušis paskirtas karo atstovu Varšuvoje.

— Liepos 1 d. Varšuvoje pasikeista plaukiojimo ir plukdymo konvencijos ratifikacijos dokumentais.

— Liepos 12 d. Varšuvoje prasidės lietuvių ir lenkų prekybos derybos.

Liepos 4 d. Kaune Karo Muziejuje įvyko Amerikos Jungtinių Valstybių 162 metų nepriklausomybės sukaktuvių paminėjimas, į kurį atsilankė USA įgaliotas ministras Owen Norem, Lietuvos vyriausybės nariai, daug įvairių organizacijų atstovų ir daug Lietuvoje viešinčių Amerikos lietuvių. Pasakytose kalbose buvo iškelti glaudūs ryšiai tarp Amerikos ir Lietuvos. Tie ryšiai prasidėjo ne su diplomatinių santykių užmezgimu, bet daug anksčiau. Iškilmės buvo paįvairintos Čikagos lietuvių choro „Pirmyn“ ir amerikietės lietuvės Drangelienės koncertu. Minėjimas baigtas iškilmėmis prie Nežinomojo Kareivio kapo.

— Rytprūsiuose tebevokietinami lietuviški vietovių pavadinimai. Dabar pakeitė net 242 lietuviškus kaimų vardus vokiškais. Toliau būsią vokietinami upių ir ežerų pavadinimai. Vokiečiams nepakenčiami lietuviški vietovių vardai, nes jie nuolat primena, kad vokiečiai yra užgrobę ir suvokietinę Lietuvos žemių didelius plotus...

— Lietuvos išeiviai Kinijoje ir Mandžiuke, apie 100 asmenų, daugiausia žydų, atsiuntė prašymus Lietuvos užsienių reikalų ministerijai, prašydami jiems pripažinti Lietuvos pilietybę.

— Švedijos Raudonasis Kryžius pasiūlė Lietuvos ir Lenkijos vyriausybėms amnestuoti politinius kalinius. Lietuva turėtų paleisti nubaustus už šnipinėjimą lenkų naudai, o lenkai turėtų paleisti nuteistuosius Vilnijos lietuvius.

— Lietuvos agronomų ekskursija 27 asmenys, išvyko į Danijos jubiliejinę žemės ūkio parodą.

— Lietūkis baigė 1937 metų derliaus grūdų supirkimą. Iš viso supirko 66.630 tonų grūdų, už kuriuos ūkininkams sumokėta 12 milijonų litų.

Tsb.

— Skrebotiškis, Biržų apskr. Šis miestelis randasi ant vieškelio Pasvalys — Vaškai. Dabar miestelis turi gražią mūrinę bažnyčią, mūrinę kleboniją, mokyklą, pašto agentūrą ir keletą lietuvių krautuvių. Pažymėtina, kad šiame miestely nėra nė vieno žydo.

— Kaune buvo suvažiavę Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Savanorių skyrių atstovai, viso 146. Nutarta šį rudenį rugsėjo 7 — 8 d. sušaukti didžiulį savanorių kongresą, kuriame kartu dalyvaus ir Amerikos lietuviai legijonieriai. Viso tikimasi 7—8000 asmenų.

— Birželio 12 d. Vilniuje viešėjo Lietuvos Ministerių Kabineto kanceliarijos direktorius Žilinskas ir Žemės Ūkio Ministerijos direktorius Vl. Tiškus. Svečiai tą pačią dieną sugrįžo atgal į Kauną.

DĖMESIO! «Lietuvio» Administracijoje, Rua Bandeirantes Nr. 474 galima gauti pavieniais numeriais įvairių laikraščių ir žurnalų iš Lietuvos, Amerikos ir Argentinos. Taip pat galima ir užsiprenumeruoti.

Alex Munthe.

Daktaras iš San Michele.

(Fragmentas iš knygos „San Michele Knyga“)

Madinis Daktaras.

(Tąsa iš 29 nr.)

O be gailesio tu negali būti geras gydytojas.

Aš visuomet domėjausi psichologija, todėl dažnai, po ilgos darbo dienos, klausdavau savęs, kodėl visi tie kvaili žmonės ištisas valandas styri mano laukiamajame ir manęs laukia? Kodėl jie visi taip manęs klausydavo? Kodėl jiems dažnai galėdavau palengvinti, juos tik paliesdamas savo ranka? Kodėl net mirštantieji, jau nebegalį kalbėti, išplėstomis nuo mirties akimis, tyliai ir ramiai gulėdavo, lig tik jiems uždėdavau ant kaktos savo ranką? Kodėl Sainte-Anne prieglaudos pamišėliai apsiputoję ir staugią kaip laukiniai žvėrys, pasidarydavo romūs ir klusnūs, kai jiems atsegdavau prievartos marškinius ir paimdavau jų ranką į savo? Tokį bandymą dažnai darydavau; visi prižiūrėtojai tatai žinojo, taip pat daug mano kolegų ir pats profesorius, kuris mėgdavo apie mane sakyti: „Ce garçon — la diable au corps“, (Šis to berno kūne velnias sėdi).

Visuomet turėjau slaptą polinkį pamišėliams, buvau papratęs visai laisvai ir jaukiai vaikštinėti padūkėlių skyriuje kaip bičiulių tarpe... Ne vieną kartą mane įspėjo, kad šitai blogai baigsis, bet, žinoma, aš į tai ne kreipdavau dėmesio. Kartą vienas mano geriausių bičiulių su plaktuku, kurį, dievai žino, kur buvo sugriebęs, taip man vožė į pakaušį, jog mane be sąmonės išnešė į ambolatoriją. Smūgis buvo baisus: mano bičiulio būta seno kalvio, kuris mokėjo savo amatą. Iš pradžių manė, kad man trūkęs kiaušas. Man? Kur tau. Buvo tik sutrenkti smegenys, ir mano nelaimė tik privertė klinikos vedėją pasakyti mano adresu šį komplimentą: „Tas prakeiktas švedas turi lokio kiaušą. Reikia pažiūrėti, ar nesutrūko plaktukas“. Galų gale, vis dėlto, ar tatai priklausė nuo galvos, one nuo rankos?— tariau sau, kai mano mąstymo aparatas po keturesdešimt aštuonių valandų pertraukos vėl pradėjo veikti. Turėdamas visą savaitę gulėti ligoninėje su ledo maišeliu ant savo lokiškos galvos, niekeno nelankomas, be knygų, kurios man būtų sudariusios kompaniją, aš smarkiai galvojau apie šį dalyką, ir net kalvio plaktukas neprivertė manęs atsisakyti nuo savo įsitikinimo, jok tatai priklausė tik nuo rankos.

Kodėl Pezono žvėryne galėdavau įkišti ranką pro juodosios panteros narvo virbus, jei tik niekas jos neerzindavo, ir ją palikti jos letenose, kai ši didelė katė atsiguldavo ant nugaros ir bičiuliškai parpdavo, baisiai išžiojusi savo didelius nasrus? Kodėl galėjau lancetu perpiauti Leonie K letenos skaudulį ir iš jos ištraukti medinį pašiną, kuris jau visą savaitę buvo kankinęs tą didelę liūtę ir ją vertęs ją vilktis ant trijų kojų? Vietinė anestezija nieko nepadėjo, ir vargšė Leonie dejavo kaip mažas kūdikis, kai spaudžiau jai iš letenos pūlius. Ji parodė šiokį tokį nekantrumą tik tuo momentu, kai jai dezinfektavau žaizdą, tačiau jos prislopintame urzgime nebuvo jokio pykčio, o tik nepasitenkinimas, kad nelei do jai pačiai savo ilgu šiurkščiu liežuviu išsilaižyti žaizdos. Kai operacija pasibaigė ir aš ėjau iš žvėryno, nešdamasis ran kose jauną pavaniuką, kurį ponas Pezonas man padovanojo už mano triūsą, garsus liūtų ramdytojas man tarė:

— Pone daktare, tamsta ne tuo keliu nuėjai, tamstai reikėjo būti žvėrių ramdytoju.

O Ivanas, baltasis Botanikos Sodo lokys, ar neišlipdavo tik mane pastebėjęs, iš savo baseino ir neatsistodavo ant užpakalinių kojų prie savo kalėjimo virbų? Prikišęs savo juodą šnipą visai prie mano nosies, ar nepaimdavo švelniai iš mano rankos žuvies? Sargas sakydavo, kad lokys su nieku šitaip nesielgdavęs; be abejo, jis mane laikė savo tautiečiu.

(B. d.)

Riaušės Klaipėdoje ir jų tikslai.

(„Lietuviui“ oro paštu.)

Lietuvių visuomenę tiek tėvynėje, tiek užjūriuose smarkiai jaudina apgailėtini įvykiai, kurie šių metų birželio mėnesį trisykius atsikartotinai yra sudrumstę viešąją tvarką ir mūsų pajūrio gyventojų ramybę.

Lietuvos santykiai su didžiuoju vakarų kaimynu pastaraisiais laikais, nors ir nėra toki širdingi, koki jie galėtų būti, bet vis tiktai jie visai korektiški ir turėtum eina vis ryškesnio gerėjimo linkme. Mūsų vyriausybė yra padariusi ir tebedaro daug pastangų, kad tie santykiai išsilygintų ir pasidarytų nuoširdžiai draugiški, koki ir turi būti artimiausiųjų kaimynų tarpe.

Iš antros pusės Vokietijos vyriausybė, atrodo, bus supratusi ir įvertinusi talkingas Lietuvos pastangas. Lietuviams nedraugiška agitacija vokiečių spaudoje ir per radiją yra apstabdyta. Abiejų šalių tarpusavio prekybos apyvarta rodo normalų palinkimą didėti.

Tokiomis aplinkybėmis nebuvo jokio pagrindo lūkuriuoti, kad Vokietijos keleiviniai laivai, apsilankydami mūsų uoste, mėgintų būti akstinas riaušėms, turinčioms tikslą lietuvių ir vokiečių santykius drumsti. Nežiūrint to, įvyko tai, ko visai nebuvo galima tikėtis. Kokios yra tų įvykių tikrosios priežastys?

KELEIVINIAI VOKIETIJOS LAIVAI „TANNENBERG“, „PREUSSEN“, IR „HANSESTADT DANZIG“

nėra paprasti keleivių laivai. Lietuvos, Latvijos ir Estijos uostus jie lanko nereguliariai ir tai tik vasaros metu. Rudenį, žiemą bei pavasarį nei Klaipėdoje, nei kituose Baltijos valstybių uostuose jų nepamatysi. Tiktai atėjus vasarai, kai prasideda visokių ekskursijų važinėjimo sezonas, tie laivai kartkartėmis užsuka į Klaipėdą, Liepoją, Rygą bei Taliną, atgabendami didesnę ar mažesnę vokiečių jaunuomenės ekskursiją. Šitą jaunuolių dauguma, atvykdama paviešėti Baltijos kraštuose, jau čiasi atliekanti patriotinę vokietybės palaikymo politiško apaštalavimo misiją. Tiesa, ekskursijų vadovai paprastai sugeba palaikyti drausmę bent tiek, kad tie, kurie turi išlipti, sakysime, Klaipėdoje, visai korektiškai elgiasi, bet plaukiantieji į Latvijos bei Estijos uostus jaučia pareigą mūsų uoste pademonstruoti tariamąjį savo patriotizmą, šūkaudami „Heil“, dainuodami kurstomo pobūdžio dainas ir t. t.

Tų laivų pasitikti paprastai atvyksta į uostą vokiečių tautybės smalsuolių, kuriems plaukiantieji pro šalį ekskursininkai stengiasi suždinti karštagalvišką nuotaiką.

Iki šios vasaros Klaipėdos uoste su tais ekskursininkais jokių ryškesnių incidentų nėra atsitikę. Tačiau latvių Liepojoje pernai vasarą, vienam minėtų laivų atplaukus, buvo mėginta pademonstruoti latviams nedraugiška nuotaika, kurstant uoste susirinkusius smalsuolius. Nors priešlatviškoji demonstracija buvo visai nežymi, tačiau uosto administracija uždraudė laivui kiršintojui daugiau nebe įplaukti į Liepoją. Pavartotoji priemonė davė teigiamų pasekmių.

LATVIJOS UOSTUOSE VOKIŠKIEJI SVEČIAI DAUGIAU NEBEMĖGINA APAŠTALAUTI.

Pas mus tokių griežtų ir kaimynui nuostolingų priemonių nenorėta vartoti. Kai š. m. birželio 4 d. atplaukusio į Klaipėdą Vokietijos laivo „Tannenberg“ įgula ir kai kurie keleiviai, pamiršę svečiams priderama mandagumą, ėmė kiršindami šūkauti. Manyta kad tai yra paprastas neblaivių žmonių išsišokimas, negalįs turėti jokių rimtesnių pasekmių. Į netaktingą ir nekorektišką vokiškųjų svečių elgesį pažiūrėta šaltai. Jokių ypatingų priemonių prieš išsišokėlius nepavartota, tik pasirūpinta, kad ateityje, tokiam laivui atplaukus, būtų pasunkinta smalsuolių miniai prie laivo prieiti ir su jo keleiviais bei įgula susisiekti. Tuo tikslu uosto policija viela atitvėrė publikai stovėti gana stokią nuo krantinės vietą. Birželio 21 d. į Klaipėdą atplaukė kitas vokiečių laivas „Preussen“, kuriam sustojus uoste, dėnyje išsirikiavo kokia 20 jaunuolių, apsivilkusių „Hitlerjugend“ uniforma. Šitie jaunuoliai pradėjo stovinčius krante sveikinti nacionalsocialistiškais šūkiais.

MINIOJE ATSIRADO TO PATIES NUSISTATYMO KARŠTUOLIŲ,

kurie nutraukė vielą, nustūmė du ten stovėjusius uosto policininkus ir susispietė prie pat laivo „Preussen“. Šitie sukiršintieji klaipėdiškiai, kartojo iš laivo paleistus kiršinančius šūkius. Net laivui išplaukus, sukiršintoji minia nenorėjo išsiskirstyti. Laikui bėgant ji išaugo iki 2.000 asmenų ir ėmė dar smarkiau rėkauti, bei triukšmauti. Kai ši minia triukšmaudama leidosi ei ti Malkų gatve, esančia uosto rajone, atsirado žmonių, mėginusių triukšmadarius sudrausti. Įvyko susirėmimas, kuriuo metu keli žmonės buvo sužeisti. Tatai buvo jau atviros riaušės, turėjusios ir priešvalstybinio pobūdžio, kadangi minia išdaužė pasienio policijos būstinės langus.

Po šito įvykio uoste prie keleivių krantinės buvo pastatyta aukšta medinė tvora, kad neleidus smalsuolių miniai prisiartinti prie laivų. Manyta, kad tuo būdu galima panašių incidentų išvengti.

BIRŽELIO 29 D. ATPLAUKĖ VOKIEČIŲ LAIVAS „HANSESTADT DANZIG“.

Jis stovėjo uoste pusę valandos ir išplaukė į Helsinkį. Laivo pasitikti šį kartą susirinko didžiulė minia, gal koki 5.000 asmenų, daugiausia nepilnamečių jaunuolių. Laivui besirengiant išplaukti, minia pradėjo laužyti tvorą, atlaužė vartus ir ėmė veržtis prie laivo. Tuomet netoliese stovėjęs ledlaužis „Perkūnas“ paleido į triukšmaujančią minią vandens švirkštus. Gavusi vandens, minia šiek tiek pasitraukė bet piktos valios galvalų kurstoma ne tik nesiskirstė, bet pradėjo akmenimis mėtyti į ledlaužį bei į gretą stovinčius „Lietūkio“ sandėlių langus. Toje pačioje minioje buvo ir lojalaus nusistatymo žmonių, kurie mėgino triukšmadarius sudrausti. Be to, krašto policija ėmėsi minią sklaidyti.

TARP POLICIJOS IR MINIOS ĮVYKO SUSIRĖMIMAS.

Policija pavartojo šaunamus ginklus ir keliolika asmenų sužeidė. Nukentėjusiųjų tarpe buvo mirtinai sužeistas mažametis Petras Kontautas, kurs netrukus pasimirė. Be to, sunkiai sužeistas Juozas Poška, kuriam peršauti viduriai ir Juozas Jurkšėnas peršautas į krūtinę. Lengviau sužeistų į ligonines buvo nugabenti 12 asmenų, jų tarpe 2 moterys. Pažymėtina, kad visi sužeistieji yra lietuvių tautybės žmonės. Atrodo, tarytum autonominė krašto policija vartojo ginklus tam, kad apgynus vokiškuosius riaušininkus nuo pasipiktinusiųjų lietuvių.

LIEPOS 2 D., KLAIPĖDOJE ĮVYKO IŠKILMINGOS NUKAUTOJO PETRO KONTAUTO LAIDOTUVĖS.

Jose dalyvavo per 5.000 asmenų vien organizuotos lietuvių visuomenės ir kita tiek neorganizuotų piliečių. Vadinasi, bemaž 25% Klaipėdos miesto gyventojų atėjo atiduoti paskutinę pagarbą tai nekaltai aukai. Šimtas vainikų ir kalnas gyvų gėlių papuošė naujai apipiltą šito jaunuolio kapą. Atsisveikinimo kalboje prie jo karsto Lietuviškųjų Organizacijų komiteto pirmininkas J. Kybrancas, tarp kita ko, pasakė:

„Velionis yra nauja auka tų aplinkybių, kurias sudarė svetimos, mums nedraugingos ir dvasios ir pasaulėžiūros nešėjai, tie patys sluoksniai, kurie sąmoningai ir visokiais būdais bando sukelti vis ir vėl mūsų mylimoje tėviškėje neramumą ir nesantaiką tuo tikslu, kurį patys gana aiškiai savo šūkiais gatvėse paskutinių įvykių metu parodė. Mes žinome, kad kiekvienas padorus ir sąžiningas, visų tautybių, mūsų krašto žmogus trokšta ir siekia tik santaikos ir sugyvenimo, nes gerai žino, kad ramumas ir tvarka yra ne tik šalies, bet ir atskiro piliečio gyvenimo ir gerovės patikrinimas. Tik, deja, tam tikra mūsų šalies jaunimo dalis, pati dar be gilaus atsakomybės jausmo, yra sukurstyta ir suvedžiota. Šitas jaunimas, pasiėmęs iš svetur sąmoningai įkvepiamą dvasią, bando vėl mūsų šalyje sukelti neramumų ir visokių išsišokimų, kurie privedė net ir prie šio taip liūdno įvykio“...

Šituose J. Kybranco žodžiuose yra pareikšta visų Klaipėdos miesto ir krašto gyventojų sąmoningosios dalies nuomonė. Kai birželio 28 d. miesto gatvėse šėlo jaunieji riaušininkai, su brendusieji žmonės, ne tik lietuviai, bet ir vokiečiai, galvas susiėmę dūsavo ir stengėsi sukiršintuosius jaunuolius paveikti, prišaukdami jiems: „Ką jūs darote? Ko jūs norite?!“...

Ypatingai susijaudinę ir pasipiktinę tomis riaušėmis buvo įvairaus verslo žmonės: prekybininkai, smulkieji pramoninkai, namų savininkai ir šiaip verslininkai, kuriems visokie neramumai yra ypač žalingi. Nors jų daugumas yra vokiečių tautybės, bet jie sutartinai ir aiškiai smerkė triukšmaujantį vokiečių jaunimą.

TAIP DALYKAMS STOVINT GALI KILTI KLAUSIMAS:

tai kur glūdi šitų kruvinų ir apgailėtinų įvykių priežastys? Nejau visa ta aistra yra vien iš svetur atnešta ir dėlko ji anksčiau jau kelinti metai nesireiškė? Reikia atsiminti, kad šiais metais turi įvykti Klaipėdos krašto Seimelio rinkimai. Kad vokiškosios partijos tų rinkimų nepralaimėtų, arba, kad lietuviai juose neatsiektų žymesnio laimėjimo, vokiškiesiems politikieriams yra būtinas reikalas suteroriz uoti krašto gyventojus, įkaitinti iki aukščiausio laipsnio abiejų krašto tautybių nesantaiką, o kas svarbiausia, pakirsti žmonėse pasitikėjimą esamosios padėties pastovumu. Tuomet lengva darosi spekuliuoti visokiais gąsdinimais, kad Klaipėdos kraštas netrukus būsiąs vokiečių okupuotas, o tuomet negailestingai būsiančios suvestos sąskaitos su tais visais klaipėdiškiais, kurie rinkimuose nebalsuoja už vokiečių kandidatus.

ŠITOS RŪŠIES MANEVRAI YRA NE NAUJI.

Jie kartojasi kiekvienais metais, kada tik būna rinkimai.

Ar tos riaušės duos vokietininkų politikieriams pageidaujamų vaisių?

Tas žymia dalimi pareis nuo klaipėdiškių lietuvių sugebėjimo pasirinkti tinkamus priešrinkiminės veiklos metodus. Ne žiūrint į visas vokietininkų pastangas ir visą jų vartojamą smurtą Seimelių rinkimuose paduodamų už lietuvių kandidatus balsų skaičius pastoviai ir nesustabdomai didėja.

Iki šiol Klaipėdos krašto seimelis buvo renkamas 5 kartus. Pirmuose rinkimuose, 1925 m. lietuvių kandidatai surinko 6,1% visų balsų. Antruose rinkimuose — 1927 m. — jau 13,4%, trečiuose 1930 m. — 17,7%, ketvirtuose 1932 m. — 18,2% ir penktuosiuose 1935 m. — 18,83%.

Dar sparčiau artėja lietuvių persvara Klaipėdos miesto Seimelio rinkimuose. Čia 1924 m. — tebuvo išrinkti tik du lietuvių atstovai, 1927 m. išrinkti jau 3 lietuviai, 1930 m. — 6 lietuviai, 1933 m. — 10 ir 1936 m. — jau 12 lietuvių. Vadinasi per 12 metų lietuviams priaugo 10 atstovų, o vokiečiai tiek pat atstovų prarado. Šitas procesas, be abejo, daug sparčiau eitų, jeigu rinkimai Klaipėdos krašte nebūtų kiekvieną kartą lydimi tokio smurto ir teroro, kokio pavyzdį mes matėme ir š. m. birželio 28 d.

Fabrica de Cigarros
“SUDAN“

DOVANOS SIUVAMOS MAŠINOS KOLEKCIJOS
ČEKIAI PO 500$000

Premijų Sąrašas Nr. 50

1938 m. liepos 1 - 15 d. laikot.

MĖLYNIEJI KUPONAI SERIJA „F“

Nr. 001 iki 003 — 3 puikios siuvamos mašinos žinomos pas. markės „Italia“ su 5 stalčiukais
„ 004 „ 010 — 7 puikios peilių ir šakučių kol. iš 48 št.
„ 011 „ 020 — 10 čekių po 200$000
„ 021 „ 100 — 80 gražių vokiškų uždegamų mašin.
„ 101 „ 200 — 100 amžinųjų—parkerių su auksine plunksn.
„ 201 „ 300 — 100 buteliukų odekolono Flamour
„ 301 „ 400 — 100 čekių po 10$000
„ 401 „ 600 — 200 rinkinių kavai iš 6 puodukų
„ 601 „ 700 100 gražių vokiškų portsigarų
„ 701 „ 800 — 100 čekių po 20$000
„ 801 „ 1.000 — 200 dėželių geriausios pudros Flamour
„ 1.001 „ 1.100 — rinkinių Gilette barzdai skusti
„ 1.101 „ 1.200 — 100 kišeninių peiliukų
„ 1.201 „ 1.300 — 100 geriausių šepečių rubams
„ 1.301 „ 1.400 — 100 gražių vazų vaisiams
„ 1.401 „ 1.450 — 50 čekių po 50$000
„ 1.451 „ 1.500 — 50 gražių rinkinių arbatai iš 9 štukų
„ 1.501 „ 1.700 — 200 1/2 gražių lėkščių
„ 1.701 „ 1.800 — 100 gražių paveikslų aliej. daž.
„ 1.801 „ 1.850 — 50 čekių po 30$000
„ 1.851 „ 1.950 — 100 gražių lėlių mergaitėms
„ 1.951 „ 1.980 — 30 luksusinių sieninių paveikslų
„ 1.981 „ 1.990 — 10 čekių po 100$000
„ 1.991 „ 1.998 — 8 pusiau kristalinių indų rinkinys 61 št.
„ 1.999 „ 2.000 — 2 čekiai po 500$000

FULGOR

VISADA BUVO IR YRA GERIAUSIOS CIGARIETĖS
DIDŽIAUSIAS DOVANŲ PASKIRSTYMAS RŪKYTOJAMS.

São Paulo 1938 m. liepos 15 d.

FABRICA DE CIGARROS SUDAN.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)
Telf. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika Visiškas gonorejos išgydymas per 10—15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

O. Pažėrienė.

Moters kova už savo teises.

MOTERIS SENOVĖJE.

Prieš daug tūkstančių metų žemės paviršius, aplinkuma, žmonių gyvenimas atrodė visai kitaip, negu dabar. Tais laikais, kada dar nebuvo nei telefono, nei telegrafo, nei mašinų, garlaivių, traukinių, spaudos, pagaliau, nei geležies, nei vario, nei kitų metalų, kada žmonėms reikėjo kovoti su žiauria gamta, su laukiniais žvėrimis, kada žmonės patys dar gyveno laukiniu pirmykščiu gyvenimu, moters gyvenimas buvo labai sunkus. Vyrams tekdavo medžioti, žuvauti, kovoti su žvėrimis — rūpintis maistu. Moterys gi tuo tarpu saugojo šeimą, ją auklėjo maitino, rengė. Vyrams nieko nesumedžiojus, kartais ilgai nesugrįžtant, moterims vienoms tekdavo rūpintis visa kuo: savo šeimos maitinimu, išlaikymu ir apsaugojimu nuo piktų žvėrių. Pats gyvenimas privertė silpną moterį atlikti didžius darbus. Kur negalėjo padaryti jos silpnos jėgos, ten veikė jos sugebėjimai, protas.

MOTERIS ATRADĖJA.

Senovės moteris yra pirmoji statytoja — inžinierius: ji sugalvojo vaikams palapinę, namelį, o vėliau sugalvojo iš molio plytas gaminti ir jas prieš saulę džiovinti.

Moteris, beieškodama maistingų augalų, atrinko tinkamus žmogaus maistui augalus, perkeldama juos ir pasodindama netoli namų. Ji pirmoji pradėjo purenti žemę ir ravėti piktžoles. Ji netik pirmas ūkininkas, bet taip pat pirmasis maluninink as ir kepėjas.

Moteris prisijaukino karvę, avį, ožką, laukinį šerną, šunį, laukinę katę prisijaukino ir paverte naminiais. Laukines vištas, žąsis, antis paverte naminėmis. Tad moteris yra gyvulinkystės ir paukštininkystės kūrėja.

Moteris sugalvojo verpstę siūlams verpti, stakles audeklams austi, adatą rūbams siūti. Ji sugalvojo, kaip užlaikyti ir konservuoti maisto atsargas. Tad ji yra pirmoji fabrikantė ir namų pramonės kūrėja.

MOTERIS ŠEIMOS, NUOSAVYBĖS IR GIMINĖS VALDYTOJA.

Moteris senaisiais laikais buvo svarbiausias asmuo šeimoje. Jos reikšmė kaskart didėjo. Ji tapo šeimos valdytoja ir, pagaliau, visos giminės viršininke. Iš giminių ilgainiui susidarė tautos ir valstybės, tad moteris — motina yra tautų ir valstybių kūrėja. Vyrai gilioje senovėje gerbė moteris už jų atradimus, pasidarbavimą šeimai ir jų klausė, kaip savo viršininkių.

Spėjama, kad ir senovinėje Lietuvoje moteris turėjo dideles teises, valdė šeimą, ir net ištisas gimines. Senose lietuvių liaudies dainose randame išsireiškimų «močiutės dvarelis, uošvelės dvarelis, močiutes dukrelė», kurie parodo, kad motina senovėje valdė turtą ir buvo šeimos vyresnioji. Bernelis mergelę taipat gaudavo ne iš uošvio, bet iš uošvės — mergelės motinos.

VYRŲ VALDŽIOS IŠKILIMAS.

Vėliau vyras — tėvas pradėjo pavydėti valdžios moteriai. Jis, kaipo stipresnis, pamaži atėmė iš jos valdžią. Moteris taip paženminta, žlugo motinų valdžia, taip vadinamas, mutriarchatas. Prasidėjo vyro valdžia — patriarchatas. Vyras pagrobęs valdžią, ir pačią moterį pavergė. Ji pavirto vyro nuosavybe, jo tarnaite, verge. Moteris neteko prideramų teisių ir reikšmės šeimoje ir visuomenėje. Vyrai sudarė pažiūrą, kad moteris yra daug žemesnis gyvis už vyrą. Pradėta moteriai nepripažinti proto, jokios kurybinės galios ir žmoniškų teisių. Net Senasis Įstatymas ir kiti senovės tikėjimai paremia vyrų teisias. Kristaus mokslas, nors ir skaito moterį lygia vyrui, bet neistengė nugalėti įsigyvenusius papročius ir pažiūras į moteris. Dar ir dabar yra tautų, kur senasis patriarchatas — neaprėžta tėvo valdžia pasireiškia visa to žodžio prasme. Pavyzdžiui, kinų žemuose sluoksniuose kiekviena gimusi mergaitė skaitoma verge. Ji auginama, kaip vergė, ir vėliau ją tėvas gali parduoti. Panašių patriarchato pasireiškimų rasime Afrikoje, Indijote, Japonijoje ir kitur. Lietuvoje vėliau, kaip ir visur, taipat įsigalėjo tėvo teisė. Moteris šeimoje liko nužeminta. Ji nebuvo skaitoma lygi vyrui. Ji neturėjo teisės net drauge su vyru valgyti prie vieno stalo. Bet vis dėl to tokios vergijos, kaip pas rytų tautas, Lietuvoje nebuvo. Kilmingojo luomo lietuvaitės moterys buvo laisviau auklėjamos ir daugiau mokomos, negu rusės ir net lenkės. Lietuvos didikės galėdavo dalyvauti visuomeniniame ir net politiniame gyvenime. D. L. K. Vytauto duktė Sofija tiek buvo išlavinta, kad sugebėjo valdyti Rusiją. Žemesniojo luomo moterų auklėjimu, mokymu niekas nesirūpino. Svarbiausios būsimos motinos dorybės turėjo būti pamaldumas, paklusnumas vyrui, darbštumas, sugebėjimas namų apyvoką eiti ir vaikus auginti.

MOTERIS KOVOJA UŽ SAVO TEISES.

TIK 19-jo amžiaus prasidėjo, taip vadinamas, sufražizmas — moterų kova už savo teises. Pirmiausias sujudo už savo teises. Pirmiausia sujudo anglų moterys, toliau sufražizmas išsiplėtė po visą pasaulį. Moterys iki šiol jau daug laimėjo. Daugely kraštų moterų teisės įstatymais sulygintos su vyrais. Tačiau dar ir dabar atsiranda «autoritetų», kaip Hitleris, Musolini, kurie nori moterims palikti tik vaikus, virtuvę, parėdus ir bažnyčią. Visa kita jie palieka vyrams.

Seniau aukštesnis mokslas buvo prieinamas tik vyrams. Į Paryžiaus universitetą pirmoji moteris pateko tik prieš 71 metus, į Petrapilio universitetą dar vėliau. Lietuvos didikų sūnūs jau prieš du su viršum šimtmečiu lanko užsienių aukštąsias mokyklas, tuo tarpu lietuvės moterys pradeda lankyti universitetus tik prieš keletą dešimtmečių. Skaityti, rašyti lietuvės mergaitės didesniame skaičiuje pradėjo mokytis tik vysk. Motiejaus Valančiaus laikais. Vysk. Mot. Valančius pirmasis ragino kunigus prie parapijų steigti mokyklas ir jose mokyti lietuvių vaikus lietuviškai skaityti, rašyti ir k. Spaudos draudimo laikais, kai nebuvo lietuviškų mokyklų, niekas mergaičių į rusiškas mokyklas neleido. Lankė jas tik berniukai. Mergaitės lietuviškai skaityti mokė namie lietuvės motinos slapta iš maldaknygės. Spaudos draudimo laikais lietuvės moterys parodė nepaprastai daug tautinio susipratimo ir pasišventimo. Nemaža tais laikais buvo moterų daraktorių — slaptų mokytojų, nemaža pasišventusių knygnešių, kurios gabeno lietuvišką spaudą iš Prūsų ir platino ją po visą Lietuvą. Tokiu būdu lietuvė moteris kovojo su rusų valdžia už savo, kaipo lietuvės, teises. Atsikūrus Lietuvos nepriklausomai valstybei, moterys Lietuvoje gavo tas pat teises kaip ir vyrai, bet vis dėlto nuo senovės įsisenėjusi nelygybė jaučiama ir dabar. Nors moterys dabar jau turi balsavimo teisę, mokosi lygiai su vyrais, bet toli dar nėra lygi vyrui. Ištekėjusi moteris nustoja savo pavardės, vaikai motinos pavardę gauna, kai jie yra neteisėtai gimę. Geresnes tarnybas visada gauna vyrai. Organizacijoms, valstybėms, įstaigoms daugiau vadovauja vyrai. Moterys, kad ir geriau pasiruošusios, stumiamos į antrą vietą. Moterys negali būti dvasininkais, nors jos daugiausia tikėjimą palaiko.

Moterys šiais laikais stengiasi susilyginti visose srityse su vyrais, bet jos neturėtų veržtis į tas sritis, kurios joms visai svetimos ir gamtiškai netinkamos, kaip karo tarnyba. Bet kitose srityse, ypatingai auklėjimo ir švietimo darbe, moterys gali turėti net pirmybę.

Knygų skaitytojams pranešimas

Pranešame visiems Liet. S-gos Bražilijoj centrinio knygyno skaitytojams, kad nuo liepos 15 dienos PERTVARKOMAS KNYGYNAS, todėl visi skaitytojai prašomi galimai greičiau grąžinti paimtas skaityti knygas. Knygynas tvarkyti bus baigtas rugpiūčio 1 dieną. Pertvarkius knygyną knygos bus duodamos skaityti senąja tvarka.

Nuo rugpiūčio 1 dienos knygynas bus papildytas daugybe naujų geriausių lietuviškų knygų.

Knygyno Vedėjas.

Žurnalus ir laikraščius iš Lietuvos ir kitur, kaip «Karį», «Mūsų Kraštą», «Darbą», «Jaunąją Kartą» ir kitus galite gauti pas lietuviškų laikraščių pardavėjus visuose rajonuose. Reikalaukite.

SPORTAS

VILLA ANASTAZIJOS LITHUANIEČIAI.

Sp. S-gos „Lithuania“ Villa Anastazijos skyrius gana ilgą laiką buvo pakrikęs ir nerodė jokio veikimo. Tik paskutiniuoju laiku pradėjo pasireikšti šiame skyriuje noras dirbti ir jau yra pastebimi pradėto darbo vaisiai. Padarius susirinkimą ir susipažinus su sportinėm pajėgom nutarta nedelsiant pradėt tvarkyti futbolo komandas. Dabar skyrius jau turi stiprią antrąją komandą ir kelis gerus žaidėjus tinkamus pirmajai komandai. Malonu girdėti, kad anastaziečiai greit jau turės pirmąsias, taip po ilgos pertraukos, futbolo rungtynes. Mes linkime šiam naujai atgimusiam klubui tąjį pirmąjį kartą gerai pasirodyti o tolimesniame sportinės veiklos gyvenime sėkmingo darbo.

IŠ PARQUE DAS NAÇÕES.

Parquo das Nações „Lithuanijos“ skyrius jau išrinko atstovus į „Lithuanijos“ suvažiavimą: J. Civinskis, St. Jurevičius, K. Skorupskas, S. Vaitkevičius, K. Dobilas ir A. Nacas. Be to, jau užsakytas ping-pongo stalas, kuris ateinantį šeštadienį bus atgabentas į klubo patalpas, nupirkta naujas sviedinys, visiems žaidėjams kojinės ir kelios poros batų.

Tik įsisteigęs lithuaniečių skyrius jau turėjo dvejas stiprias futbolo rungtynes su brazilais. Ypatingai reikšmingas jiems buvo įvykis — dalyvavimas š. m. liepos mėn. 17 d. sporto šventėje, kurią surengė vietinis brazilų futbolo klubas. Pats žaidimas buvo gana gyvas, tik ir šį kartą mūsiškiai neturėjo laimės: pralaimėta 0 : 1. Tas vienintelis golas buvo įmestas į vartus su rankomis, o tuo tarpu būtinai reikėjo duoti tris pendelius lithuaniečių naudai, bet teisėjas buvo labai „akylus“ mūsų vyrų nenaudai.

Šiek tiek apie lošikus. Lithuaniečiams reikia iš pagrindų per organizuoti puolimą, nes tik vienas Civinskis nieko nepadarys, jei neturės tinkamų padėjėjų. Kas kita ginimas: vartus puikiai gina Juozas Civinskis, anuot pačių brazilų, — lietuviškas Planika, taip pat bekai V. Šemeta ir Dobilas yra nepamainomi. Taigi, sutvarkius puolimą, šis skyrius bus antras stiprus vienetas už S. Paulo ribų.

Nepaprastai augant narių skaičiui, skyrius papildė valdybą, ją sudaro: pirm. — J. Civinskis, vicepirm. — St. Jurevičius, sekretoriai — V. Girnys ir Š. Vaitkevičius, sporto vedėjai — K. Skorupskas ir K. Dobilas, iždininkas — Br. Kostečkas ir ūkio vedėjas — A. Palka.

Tad stiprėk Lithuania!

Report.

NEGIRTINAS REIŠKINYS.

Maöca. Neperseniausiai įvykę S-gos „Lithuania“ Mokos skyriaus vadovybėje kai kurie pakeitimai, rodos, turėjo būti organizacinei ir sportinei veiklai naudingi, tačiau tas, kai kuriais atvejais, išėjo priešingai. Tiesa, organizacinis veikimas smarkiai sustiprėjo: įstojo naujų narių, papildyta skyriaus kasa, įsigyta reikalingas sportininkams apdaras; naujai perrinkta valdyba, senosios valdybos nariams aktyvai padedant, gražiai veikia ir jos darbo vaisiais galima pasidžiaugti. Tačiau sportinė veikla nė kiek nepagyvėjo. Futbolo rungtynės, kurios skyriuje yra tiesiog nepamainomas dalykas, nebesudaromos ir buvusios gana stiprios futbolo komandos baigia pakrikti.

Kas gi čia kaltas? O gi sporto vadovai, kurie dėl vieno kito nario neprotingų intrigų nenori, o gal nedrįsta parodyti savo aktingumo ir leidžia veikimui merdėti. Mūsų, kaip ir kitų klubų, sportininkų tarpe svarbiausį vaidmenį vaidina sporto vedėjas, nuo kurio sumanumo bei nuoširdumo ir pareina visas sportinės veiklos darnumas.

Taigi, sporto vedėjai turėtų rodyti daugiau nuoširdumo ir pasišventinimo savo darbui, o visi kiti, be abejo, privalėtų jiems padėti ir bendradarbiauti, juo labiau, kad čia dirbama ne kam kitam, o sau ir savo organizacijos labui. Žinoma, daugiausia šiame darbe galėtų padėti senieji, turį daugiau patyrimo sporto vedėjai, kurie, deja, ne tik nepadeda, bet kartais dar ir kliudo. Tai yra negirtinas reiškinys.

Senas narys.

ANTRAS LIETUVIO LAIMĖJIMAS PRANCŪZIJOJE.

Prancūzų spauda plačiai aprašo arklių lenktynes, kuriose pirmą vietą medžiokliniame per bėgime laimėjo kpt. Andriūnas. Po rungtynių Ranndonai pilyje pas baroną d'Armella kpt. Andriūnui buvo įteikta taurė «Prix du Vautrait — Ranndonai 1938 m.» Medžiokliniame perbėgime reikėjo perjoti apie 4 km. įvairioje vietoje bei dirvoje ir nugalėti gana sunkias 25 kliūtis. Skirtą kelią (Le Pinau Haras mokyklos grynakrauju anglų — arabų žirgu «Memertin») kapitonas Andriūnas prajojo be klaidų per 8 min. 15 sek., o kitas, laimėjęs antrą vietą, prajojo per 9 min., 15 sek., taip kad kpt Andriūnas varžovus paliko visos minutės atstume. Pažymėtina, kad tame perjojime dalyvavo labai geri žirgai ir garsūs prancūzų jojikai. Šis, jau antrasis iš eilės, gražus lietuvio kpt. Andriūno laimėjimas Prancūzijoje, dar labiau prancūzų žirginio sporto sluoksniuose išgarsino Lietuvos — baltojo žirgo šalies vardą.

IŠ LIETUVOS...

— Birželio mėn. 15 d. iš Amerikos į Lietuvą atvyko garsus krepšininkas Lubinas, kuris gyvendamas Kaune treniruos krepšininkus.

— Lietuvos-Estijos tarpvalstybinės rungtynės įvyko š. m. birželio mėn. 11 d., baigėsi 0-2 Estų naudai.

— VI. 19. Kauno lengvosios atletikos pirmenybėse pastatytas tik vienas naujas Lietuvos jauniams rekordas — Petrauskas peršoko su kartimi 3 mtr.

— VI. 22. Kaunan buvo atvykęs Olandijos futbolo meisteris Ajax. Rungtynės Kaunas-Ajax baigėsi lygiomis 2 : 2.

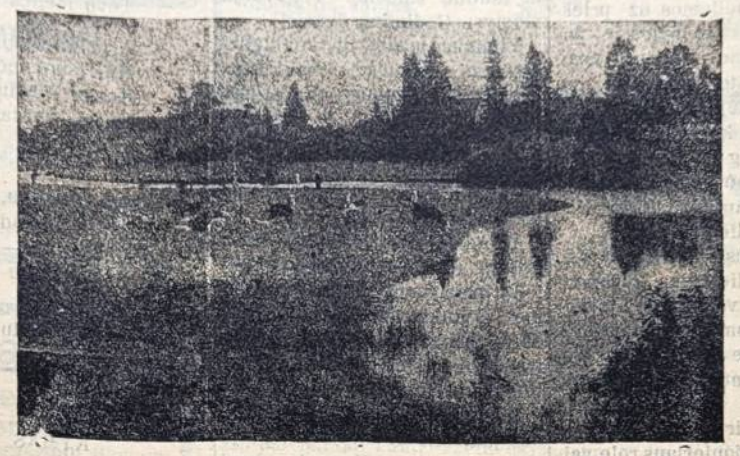
Pažaislio vienuolyna.

Teisingumo ministerijos rūmai Kaune.

Skautas verda pavalgyti.

Lietuvos lauko vaizdas.

Viena moderniškųjų Amerikos lietuvių mokyklų.

Lietuvos pajūrio gyventojas briedis.

Lietuvos kryžių kalnas — milžinkapis.

A. a. Liūdas Vaineikis.

(Rašo «Lietuviui» Brig. generolas gyd. Vl. Nagevičius.)

(Tąsa iš 29 nr.)

Dėl šios Vaineikio katastrofos iš įžymesnių valdžios agentų tek tų paminėti du: Liepojos žandarų rotmistras Vonsecki's ir Palangos policmeisteris Nikitinski's Pirmasis pasižymėjo Marijampolėje, kur susekė ir 1897 m. sunaikino slaptą švietimo draugiją „Sietyną", kuri varė labai platų lietuvių sąmoninimo darbą ir kurios vietoje tuojau įsikūrė minėtoji „Artojų draugija". Vonsecki'o pastangomis 32 asmenys buvo suimti, ilgai tardomi ir, pagaliau, vieni iš jų buvo nubausti kalėjimu, o kiti ištremti į Šiaurės Rusiją.

Po kurio laiko Vonsecki's buvo iškeltas į Sibirą, o iš ten atkeltas į Liepoją, iš kur ėmė sekti Vaineikio veiklą. Jis padarė pas Vaineikį kratą ir jį suėmė. Apie dvejus metus Vaineikį išlaikė kalėjimuose ir sudarė gar sią tuomet ir skaudžią visai Lietuvai bylą, kuri taip ir vadinosi: „Dr. Vaineikio byla" (rusiškai: „Dielo o doktare Vaineikise").

Ši byla buvo skaudi visiems kovojantiems lietuviams. Nors iš darbo buvo išimtas tik vienas veikėjas, bet į bylą buvo įpainiota daug asmenų, buvo sunaikintas svarbus mūsų kovos centras ir sužalotas visas knygų gabenimo aparatas. Po to Vaineikį ištrėmė 5 metams į Sibirą, į Jakutsk'o miestą, netoli speigiračio, o paskui dar toliau Kamčatkos link. Ten jis išbuvo iki spaudos sugrąžinimo 1904 m Vainiekienės knygoje: „Iš praeities kovų" vaizdžiai aprašytos visos kalėjimuose patirtos kančios ir tremtinių likimas Sibire. Neilgai prieš suėmimą vedęs, jis tą visą kelionę atliko kartu su savo jauna žmona, kuri, nenorėdama sunkią valandą atskirti nuo savo vyro, ne tik kartu išvyko į Sibirą, bet ir išprašė valdžios ją suimti, kad ji kartu su vyru pakeltų visą kalinio režimą. Jai dažnai teko būti kartu ir su sunkiaisiais krimina liniais nusidėjėliais.

Šis tylus, kuklus spaudos draudimo laikų kovotojas neabejotinai turėjo įtakos priaugančiam jaunimui. Aš tik trumpai tepasakysiu apie save. Jis paveikė mane ne tiek savo žodžiais, kurių jis šykštėjo, kiek nepaprastu būdo švelnumu bei pasiryžimu. Man ypač imponavo drąsa su kuria jis gabeno bei platino knygas. Dėl to jo būdo, jo pasiryžimo, rodosi, ir aš pasirinkau mediciną, kad, išėjęs mokslus, galėčiau grįžti į Lietuvą ir čia dirbti su mūsų žmonėmis, nors pirmiau ir svajojau tapti jūrų karininku. Man dažnai atei na mintis galvon, kad jis būtų buvęs drąsus vadas kautynėse, jei likimas būtų jam paskyręs kario amatą.

Palangoje jis buvo vienišas, nes kitų inteligentų nebuvo. Vietiniai ponai vadino jį „litvomanu", o kai kas vadino jį „ciciliku" (socialistu). Vietinis gra fas Tiškevičius viena ranka statydino Birutės kalne Liurdo Panelės Švenčiausios garbei uolos pavidalo koplyčią, o antrąja ranka su kazokų pagalba kraustė žemaičius iš jų sodybų, o jų žemėje steigdinosi savo palivarkus. Tokių įvykių akivaizdoje jautrus neteisėtumams, pats iš po šiaudinės pastogės išėjęs, Vaineikis negalėjo likti kurčias ir aklas tam, kas darėsi. Savaime suprantama, kad po jo suėmimo ir ištrėmimo į Sibirą kai kas laisviau atsiduso.

Po Dr. Vaineikio sugrįžimo 1904 metais iš Sibiro, man, tuomet jaunam Karo Medicinos Akademijos studentui, teko 1905 metais kelius kartus jis aplankyti Palangoje. Vieną kartą, vasarą jam padėjau organizuoti „Dumblynės" vaidinimą, kurį atliko su važiavusi iš Šiaulių, Lingvio vadovaujama, artistų grupė. Vaidinime dalyvavo ir jauna studentė Zofija Kymantaitė (vėliau Čiurlionienė). Spektaklis praėjo su nepaprastu pasisekimu. Šį kartą vaidino jau pačiame kurhause. Centralinė artistų buveinė buvo vėl pas Vaineikį, jo vaišingoje šeimoje.

Nors spauda ir buvo jau leista, bet Rusų valdžios agentai, kurių pryšaky čia vis dar tebestovėjo tas pats Nikitinski's, lietuviškas spektaklis vis dar tebe atrodė politiškai nepatikimas aktas ir Vaineikio namas bei jo svečiai vis dar tebebuvo sekami. Daug vargo išvargęs po kalėjimus ir Sibire, Vaineikis at rodė ne tik nepalaužtas, bet labiau užgrūdintas veikėjas. Jis sugrįžo į Palangą kelti žmonių susipratimą ir padėti jiems savo patarimais teisės, o ypač žemės ūkio klausimais. Iš oro jis liko toks pat kuklus ir malonus.

Tais pačiais 1905 m. teko jis man dar kartą aplankyti ir gauti iš jo uždavinys. Parvažiavęs iš Didžiojo Vilniaus seimo su geru pundu to seimo atsišaukimų į savo tėviškę Kretingą, nutariau čia sušaukti kaimiečių mitingą, norėdamas jiems išaiškinti seimo nutarimus bei kitus anų laikų reikalus. Gruodžio 4 d. atvykau pas Vaineikį į Palangą pasitarti ir pasilikau pas jį nakvoti. Vaineikis pareiškė pageidavimą, kad rytoj rytą nuvykčiau į Palangos progimnaziją ir prispirčiau mokinius priimti rezoliuciją dėl lietuvių kalbos įvedimo mokykloje ir kitais klausimais. (B.

Laiškas Pietų Amerikos Lietuviams.

Kai 1918 — 1920 metais naujai atkurtos Lietuvos laisvė buvo pavojuje, Jûs, brangûs broliai, atjausdami sunkią savo senosios tėvynės padėtį, visomis priemonėmis gausiai rėmėte mûsų pastangas ir padėjote išsaugoti tik ką paskelbtą nepriklausomybę. Ir štai Lietuva, apsigynusi nuo visų priešų, ėmė tvarkytis viduje ir kurti iš naujo tas tautines bei kultûrines vertybes, kurių kûrybą svetimieji visą laiką buvo trukdę. Įėjusi į normalaus valstybinio gyvenimo kelią, lietuvių tauta susirûpino ir tų savo vaikų likimu, kurie prievarta buvo išplėšti klastingu pietų kaimyno žygiu. Įsteigiama Vilniaus Vadavimo Sąjunga, kurios tikslas ruošti tautą didžiam istoriniam žygiui, paremtam teisybe, teisėtumu ir nuosaikumu. Šiam kultûrinės kovos frontui finansiškai sustiprinti įsteigtas Vilniaus Geležinis Fondas, kurio Komitetas 1932 metais atsišaukimu, įdėtu visoje Amerikos lietuvių spaudoje, kreipėsi į Jus, Amerikos lietuviai, ir Tamstos aktyviai rėmėte Vilniaus darbą, pirkdami Vilniaus pasus ir ženklelius ir šiaip gausiai aukodami Vilniaus Geležiniam Fondui.

Kovo 17 d. ultimatumu lenkai grasindami jėga privertė Lietuvos vyriausybę užmegzti diplomatinius santykius, kurių ligi šiol lietuvių tauta, protestuodama dėl Suvalkų sutarties sulaužymo, griežtai vengė. Nėra abejonės, kad lenkai ultimatumo įteikimo metu sutraukdami prie administracijos linijos kariuomenę ir ruošdamiesi avantiûriškam žygiui, turėjo galvoje vien tik diplomatinių santykių sunormavimą, paremtą abipusiu lygiateisiškumu. Tai matome iš to, kaip lenkai elgiasi šiuo metu su 1920 m. okupuoto Vilniaus krašto lietuviais. Jų būklė nė šiuo metu nė kiek nėra pagerėjusi, nors jau trečias mėnuo, kai santykiai yra. Nežiûrint daugelio pareiškimų atsakingu Lenkijos politikos vyrų apie tai, jog santykius užmezgus, Vilniaus krašte įvesti lietuviams tautiniai, visuomeniniai ir kultûriniai suvaržymai būsią atšaukti, ligi šiol niekas nepasikeitė. Lietuviškos mokyklos ir skaityklos uždarinėtos. Dažna lietuviška knyga laikoma priešvalstybišku agitatorium ir todėl konfiskuojama ar draudžiama įvežti iš Laisvosios Lietuvos. Draugijų veikimas neleidžiamas atgaivinti. Prieš lietuvius rengiami išsišokimai, pasireiškia lietuviškose parapijose vėliavų draskymu ir kitokiais negražiais darbais. «Ryto» ir labdarybės draugijose neleistinai šeimininkauja vaivados skirti globėjai. Lietuviams keliamos už priešvalstybinį veikimą bylos ir policijos vykdomos kratos, ypač Vilniaus krašto kaimuose, nė kiek nesumažėjusios. Ir tai, ne viskas, iš kai kurių šaltinių turime žinių, jog iš tikrųjų šiuo metu lenkai nė nemaną suteikti kurių nors tautinių teisių Vilniaus krašto lietuviams.

Tokie sunkûs suvaržymai Vilniaus krašto lietuvių, gyvenančių Lenkijos valdomoje teritorijoje, Tamstoms, gyvenantiems laisvės šalyje turbût, atrodo, sunkiai suprantami. Juo labiau, kad taip yra save kultûringa vadinančioje ir svarbią Europos politikos misijonieriaus rolę vaidinančioje Lenkijoje!

Šie skaudûs reiškiniai akivaizdoje sklandžiai einančių tarpvalstybinių derybų, kuriose iš Lietuvos pusės rodoma tiek geros valios ir taurumo ir ypač atsižvelgiant į tai, kad negausi lenkų mažuma laisvoje Lietuvoje niekeno nekliudoma gali naudotis visomis kultûrinėmis priemonėmis, turi kelti nemažą susirûpinimo visoje lietuvių tautoje, nežiûrint, kur jos nariai gyventų.

Brangûs Amerikos lietuviai, su gyvu dėmesiu sekėmė spaudoje žinias apie Jûsų ryžtingus protestus ir iškilmingus pasižadėjimus remti tėvynę pavojuje, kada pietų kaimynai bandė tiesti savo neprietelišką ranką, kad užgrobtų ir sunaikintų, kas per 20 metų nepriklausomo gyvenimo didžiomis pastangomis buvo sukurta. Stebėdami Jûsų jautrų subruzdimą, jautėme, kad mûsų jėgos stiprėja, kad šioje kovoje ne vieni esame. Už tai Jums tariame nuoširdžiausią padėką.

Dabar jau tylu fizinio ginklo arenoje. Bet Vilniaus krašto padangė vis tebėra juodu šydu pridengta, vis tenai lenkinimo akcija tebetęsiama ir, atrodo, toliau dar labiau bus stiprinama, neabejotinai, net keliant kojį ir į laisvąją Lietuvą.

Imdami šias visas aplinkybes dėmesin, kviečiame į garbingą ir didingą Lietuvių tautos darbą. Aukokime pagal išgales Vilniaus Geležiniam Fondui. Pirkime Vilniaus pasus ir ženklelius. Remkime savo tautiečius okupuotame krašte, palaikydami tenai lietuvišką kultûrą ir tautinę sąmonę. Tegyvuoja mumyse Gedimino dvasia!

Vilniaus pasai ir ženkleliai gaunami visuose Amerikoje esančiuose Vilniaus Vadavimo S-gos skyriuose ir Vilniaus Geležinio Fondo stotyse. Aukas prašome tiesiog siųsti Vilniaus Geležinio Fondo Komitetui, Kaunas, Duonelaičio 9a.

Tikėdamiesi, kad šis mûsų laiškas ras Tamstų širdyse malonų pritarimą, kaip ir visuomet, iš anksto tariame nuoširdų ačiû. Kiekvienas Jûsų paaukotas šiam tikslui centas bus ypatingai vertinamas, o stambesnias sumas paaukojusių vardai bus įamžinti Komiteto įsteigtoje Vilniaus Aukso Knygoje, kuri bus padėta Tautos Muziejuje.

Vilniaus Geležinio Fondo Komiteto prezidiumas:
Pirmininkas Prof. Kan. F. Kemešis
Iždininkas A. Kupcikevičius
Sekretorius Dr. V. Kauza.
Laikinoji sostinė Kaunas,
1938 m. birželio 9 d.

JUOKAI.

— Štai mûsų naujausias modelis, ponia, — sako pardavėja. — Tai paskutinis šûkis skrybėlaičių mados srity.

— Nieko panašaus! — atsakė klijentė. — Paskutinį šûkį aš išgirsiu iš savo vyro, kai pristatysiu jam sąskaitą.

Klemensas Jûra.

Argi Tau neilgu?

(„Lietuviui")

Argi Tau neilgu tos šalies kur gimei,
Tų upelių, laukų ir miškų?
Kur jaunatvės drugių ne sapnuos nerimai, —
O krykštei virš žolynų, lankų...

Argi Tau neilgu mėnesienų ramių?
Seno klevo gûdžiosios maldos?... —
Tų akordų švelnių iš krûtinių jautrių,
— Liûdesy... ar džiaugsme, ar varguos...

Ar motutės neilgu? — Ji prie vartų, žinai,
Vis parėmusi toliais akis...
—„Ar sugrįši sûneli, iš toli, iš tenai —
Kur net mintys vargu benuskris?..."

Argi Tau neilgu tų takelių baltų,
Takinėtų — tėvelių globoj? —
Tų aukšinių svajužių, lyg sapnų nekaltų...
Tėvų meilės — gimtinėj troboj?...

Argi Tau neilgu nei Tėvynės senos,
Kuri šimtmečiais buvo laisva?
Kuriai Amžių Vaidilos sudainavo dainas, —
Kurios vardas yra — L i e t u v a.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Jei Tau ilgu, broluži, — nepamiršk tos šalies,
Kurią niekad Tau nieks nepakeis.
O Tėvynė — kaip sûnų Tave Amžiais mylės —
— Nesvarbu — kokiais eisi takais...

1938-VI-30.
Kaunas-Lietuva.

PROFESORIŠKAS IŠSIBLAŠKYMAS.

— Mina, mano vyras jau gėrė kavą?

— Nežinau, ponia.

— Tai jo paklauskite!

— Aš jau klausiau, ponas profesorius ir pats nežino.

NEPASISEKĖ.

Vienas garsus gydytojas imdavo 50 milreisų už pirmą vizitą ir po 3 milreisus už kitus vizitus. Vienas ligonis, kuris norėjo už vizitą mokėti tik 3 milreisus, nuėjęs pirmą kartą į gydytojo kabinetą sako:

— Ponas daktare, štai aš vėl pas Jus!

— Labai malonu, nusirenkite. Daktaras ilgai ligonį tyrinėjo. Pagaliau sako:

— Man atrodo, kad jûs labai gerai jaučiatės. Jûs vartokit vaistus pagal nurodymus, kuriuos aš jums pirmą kartą esu pataręs.

TIKRAS ROJUS...

— Mano namuose tikras rojus — sako vyras savo kaimynui.

— Kodėl?

— Aš vadinuosi Adomas, mano žmona Ieva, o uošvė... man atrodo, kad tikras žaltys.

— Ar tamsta paskelbei laikraštyje, kad esi radęs 100 milreisų? Prašau man juos grąžinti, nes pamečiau aš!

— Bet kuo tamsta įrodysi, kad esi tikrai pametęs?

Štai, prašau pasižiûrėti, kokia didelė skylė mano kišenėje!

— Moterys lengviau skausmą praneša, negu vyrai.

— O iš kur tu žinai?

— O gi batsiuvis man sakė.

Vaikų Kampelis

Bus mokinė.

Algytė vis skaičiuoja,
Kiek kojų tur katė,
Pirštu smėlyje rašo —
Ir ji bus mokinė.

Mamytė skaito knygą,
Algytė jau prie jos
— Aš noliu į mokyklą...
Ji glaudžias prie mamos.

Mamytė kantriai laukia,
Kol ji pasiûgės.
Palaukit, dar nematėt
Jûs šitos mokinės!

Regina Virbalytė.
São Paulo,
1938-VII-16.

Strausas

Štrausas yra didžiausias už visus paukščius. Jis turi 6 ar 8 pėdas aukščio.

Vaikščioja dideliais būriais, daugiausia gyvena Afrikoj ir Azijoj.

Jo sparnai maži užtat jis negali skristi, jo kaklas pridengtas pûkais. Štrausas savo lizdą pasidaro smėlyje. Jo kiaušiniai yra labai dideli, kaip vienų metų vaiko galva.

Laukiniai žmonės juos valgo, o kevalus naudoja vietoj indų, vandeniui pasisemti.

Strausas bėga greičiau negu geras arklys. Arabai juos gaudo raiti. Kad jis bėgtų visada tiesiai, niekas jo nepagautų, bet jis bėgdamas vingiuoja, todėl jį pagauna. Šis paukštis yra labai stiprus, paneša net du vyrus.

Jo ne tik kiaušiniai valgomi, bet ir mėsa labai skani.

Štrausai, kaip ir antys, ryja smėlio grûdelius ir kitus panašius daiktus. Pietų Afrikoje senų štrausų skilviuose dažnai randa brangiųjų akmenų — deimantų. Braziliškai štrausas, vadinamas ave strus.

Juozas Krumzlys.

Eilutė.

Aš dar tebesu mažutė
Parašysiu jums eilutę
Labai dailią, labai gražią
Ir, kaip aš, tokia pat mažą
Moku aš kitą, ilgesnę
Ir už šitą dar gražesnę
Paskaitysiu ją mamytei
Kai prikels mane iš ryto.
O mamytė už eilutę
Nupirks man gražią knygutę.

Savera Raupelytė.

Lietuvos gandrai išgelbėjo.

Šiemet Afriką užpuolė nepaprastai dideli skėrių debesys. Skėriai, kur tik jie nutupia, viską nugriaužia iki šaknų. Todėl ûkininkai jų bijo, nekenčia, kaip gaidami su jais kovoja. Šit Egipto valdžia net kariuomenę pasiuntė į skėrių užpultus laukus Su liepsnosvaidžiais, su nuodingomis dujomis ir kitomis priemonėmis kareiviai juos ten šiaip taip įveikė. Bet prie pat pusiau jo, prie Viktorijos ežero nebuvo kam skėrių naikinti. Tarp kalnų, tarp miškų negrai nieko negalėjo prisišaukti. Visi gyventojai labai nusiminė. Tada nežinia iš kur atskrido didžiausi gandrų būriai. Atskrido ir ėmė tuos skėrius lesti. Lesė, lesė, į nieką nežiûrėjo, nieko nesibaidė. Nudžiugę negrai net galėjo prieiti ir jų juodas nugaras paglostyti. Vienas kitas negras pastebėjo, kad jų geradariai gandrai ant kojų turi kažkokius žiedelius. Pranešė apie tai anglų valdininkams. Valdininkai gandrus apžiûrėjo, žiedų įrašus perskaitė ir smalsiems negrams pasakė, kad tie gandrai yra iš Lietuvos ir jie į negrų laukus skėrių lesti skrido net aštuonis tûkstančius kilometrų. Tada negrai dar labiau ėmė globoti ir gerbti savo gelbėtojus. Bet labiausiai jie dėkojo Lietuvos valdžiai, kuri jų išmanymu, negrams pačiu laiku atsiuntė gerą pagelbą.

O iš tikrųjų. Lietuvos gandrai Afrikoje tik žiemojo ir skėrius lesė, norėdami, prieš kelionę atgal į Lietuvą, atsiganyti ir sustiprėti. Žiedelius jiems buvo uždėję Lietuvos studentai Alytaus apskrityje Obelytės kaime.

Mokykloje.

Ar žinot jûs tuos rûmus
Su dideliais langais? —
Berniukai ir mergaitės
Ten renkasi rytais.
Ten aš einu kasdieną,
Ten aš skaitau, rašau —
Iš knygų daug išmokau,
Išmoksiu dar daugiau.
Kaip linksma ir malonu,
Kiek džiaugsmo, kiek draugų.
Ir mokytojas šypsos
Būrelyje vaikų...
Mokykloje taip gera
Tik reikia netingėt.
Reik būt klusniu, protingu —
Reik pamokas, mokėt.

Gediminas Vargonis.

PATARLĖ.

— Kas skaito, rašo, duonos neprašo.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÊ

Rua Direita Nr. 36 **Telef. 2-6255**

Pašalina visas kliûtis juridinėje srity. Kas turite reikalą brazilų įstaigose, kreipkitės į advokatą De Thime. Daro dokumentų vertimus į interiorą, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampas Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. **Tel. 2-6393**

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liûdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

Dr. Paulo Liciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PERTURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos procesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

KONSULTORIJA: Praça da Sé, 14-2° andar, salas 12 ir 12-a. Tel. 2-5080. Nuo 14 iki 16 valandos.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 16,30 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTA Į NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.
Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RÛBŲ SIUVYKLA

„ROYAL"

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.
São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Didžiausia naujiena

Kiekvienam įsidėmėtina!

Į „Lietuvio" Administracijoje galima gauti įvairiausių LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinkimas didžiausias ir kainos labai prieinamos. Užeikite įsitikinti. Atskirai skelbsime knygų ir plokštelių katalogą su kainomis. Taip pat galima gauti Lietuvos Vyčių ir šiaip įvairių paveikslų bei Lietuvos vaizdų atvirukų.

Knygos, vyčiai, paveikslai ir atvirukai užsakant siunčiami ir į provinciją registruotu siuntiniu. Už kiekvienos knygos ir paveikslo persiuntimą imama 800 reisų. Siunčiant didesnį kiekį persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus siųsti šiuo adresu:

„LIETUVIS" CAIXA POSTAL 1767 SÃO PAULO. Asmeniškai kreiptis: Rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reikia pažymėti laiške kokiam reikalui jie siunčiami ir nurodyti AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRESA. Plokštelės į provinciją nesiunčiamos.

Pasinaudokite proga šiandien pat!

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus.
Lietuviams nuolaida.
Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-2640

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės (Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)
SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIS STYGŲ ORKESTRAS (TRIO)
Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435
S. Paulo.

Sklypai Villa Lucia

Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera padėtis — didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.

Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąlygomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu įnašu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai statybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.

Raštinė Vietoje.

„Lietuvis" ir lietuviški laikraščiai

pardavinėjami:

SÃO PAULO MIESTE:

1. Ant Largo da Sé prie laikrodžio ir «bondžių» galerijos; 2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro rajone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Rua J. Paulino laikraščių kioske, 3. «Josė Paulino» vaistinėje, 4. Genevičiaus krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokos rajone: 1. Rua da Moóca ir av. Paes de Barros kampo laikraščių kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje. V. BELOS IR V. ZELINOS Rajone: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokykl. V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. NORTE IR BRAZ stoties kioskuose. SÃO CAETANO stoties kioske. PARQUE DAS NAÇÕES Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties kioske. RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus, rua Bella 130 ir Largo da Lapa, av. Mėm de Sa kampo laikraščių kioske. Kol. Barão de Antonina: 1. Pas V. Klimanską.

PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikraščius iš Lietuvos bei kitur pardavinėja mûsų platintojai visuose lietuviais apgyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Seniausia Lietuviška Siûvykla Mùsų Kolonijoj

„KAUNAS"

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

Didelis gerų ir moderniškų medžiagų pasirinkimas.

Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kostiumai mûsų siûvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnių šlapintos medžiagos siûtų mûsų siûvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38$000.

Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Astrida	29.	7.	38.
Olimpier	29.	8.	38.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis, negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Maua 207 kampas rua Conceição prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai.
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Dariaus ir Girėno Išeivių dienos pamìnėjimas mûsu kolonijoje

PAMINĖJIMAS DR. V. KUDIRKOS MOKYKLOJE.

Kaip kiekvienais metais, taip ir šįmet, São Paulo lietuvių kolonija gražiai ir iškilmingai paminėjo Dariaus ir Girėno penkių metų tragingos mirties sukaktį ir išeivių dieną. Liepos 16 dieną, šeštadienį, paminėjimas įvyko visose mûsų mokyklose su mokiniais dienos metu. Tą pačią dieną, 7 val. vakare, Liet. S-ga Brazilijoj suruošė gražų ir iškilmingą paminėjimą Dr. V. Kudirkos lietuvių mokykloje, Mokos rajone.

Paminėjimą atidarė Lietuvos Konsulas p. A. Polišaitis, ta proga pasakęs gražią, dienai pritaikintą kalbą. Toliau mûsų dainininkai K. Ambrozevičius ir St. Vinkauskas, mok. Girdauskui akompanuojant, padainavo solo. Ypatingai gražiai solo pagrojo žymiausias mûsų kolonijos smuikininkas V. Ogževaila. Po to sekė „Lietuvio" redaktoriaus St. Vancevičiaus paskaita. Savo paskaitoj prelegentai gražiai ir vaizdžiai papasakojo apie Darių ir Girėną ir išeivių dienos reikšmę. Po paskaitos Vytauto Didžiojo mokyklos skautai gražiai pagrojo skudučiais pora lietuviškų dainelių, tos pat mokyklos skautės atliko keletą plastikos ir gimnastikos numerių. Keliolika Dr. V. Kudirkos ir Vytauto Didžiojo mokyklų mokinių padeklamavo šventei pritaikintų eilėraščių. Pabaigoje Dr. V. Kudirkos mokinių choras, mok. L. Gaigalo vedamas, labai gražiai padainavo keletą dainelių. Šventės programą uždarant dar kalbėjo insp. Simas Bakšys, kuris S-gos vardu padėkojo susirinkusiesiems už skaitlingą atsilankymą. Iškilmės baigtos Lietuvos ir Brazilijos Himnais.

Tenka pažymėti, kad šios iškilmės praėjo labai gražiai ir visiems atsilankiusiems padarė malonų įspûdį. Žmonių buvo pilnutėlė didžioji Dr. V. Kudirkos salė.

K-as.

PARQUE DAS NAÇÕES.

Š. m. liepos mėn. 16 d. Parque das Nações Maironio pradž. mokykloje 8 val. vak. šio rajono lietuviai susirinko paminėti Dariaus—Girėno tragingo žuvimo penkių metų sukaktuves.

Paminėjimą atidarė mokyklos vedėjas mok. St. Jurevičius, trumpais žodžiais apibudindamas šio paminėjimo reikšmę visai lietuvių tautai, kvietė visus susipras ti ir prisiminti tą nelemtą liepos 17 d., kurioje du išeiviai Darius—Girėnas tragingai žuvo garsindami lietuvių tautą.

Po atidarymo sekė p. K. Skorupsko paskaita.

Prelegentas gyvai ir vaizdžiai nupasakojo Dariaus—Girėno gyvenimą, vargus, troškimą išgarsinti lietuvių tautą ir jų didvyrišką žuvimą.

Baigdamas paskaitą, prelegentas kreipėsi į lietuvius: „Miela tautiete ir tautieti, dažnai atsimink, kad Lituanikos skridimas ženklina tautai kelią per kliûtis į Lietuvos laimę. Kelk galvą ir širdį aukštyn ir klausykis kaip Lituanikos propeleris duzgia Jaunosios Lietuvos dukterims ir sûnums. Tegul „tas ûžesys bûna kiekvieno lietuvio girdimas. Tegul jis stiprina ir gaivina lietuvybės dvasią naujiems lietuvių tautos žygiams — skridimui į ateitį. Tegul lietuvybės propeleris nuolat galingai be sustojimo sukasi kiekvienos lietuvės ir lietuvio širdyje ir kelia juos žygių padangėn!"...

Po paskaitos mokyklos vaikučiai padeklamavo tai dienai pritaikintus eilėraščius ir padainavo keletą dainelių, iš kurių ypatingai gerai pavyko „Malda už Darių ir Girėną".

Paminėjimas baigėsi Tautos Himnu.

Dalyvavęs.

PAMINĖJIMAS LEGA LOMBARDA SALĖJE.

Sekmadienį, liepos 17 dieną, italų salėje Lega Lombarda buvo suruoštas bendras Dariaus ir Girėno išeivių dienos paminėjimas. Paminėjimas įvyko 2 val. po pietų. Paminėjimo programą sudarė kalbos ir chorų dainos. Plačiai ir gražiai apie Darių ir Girėną papasakojo St. Butrimas. „Ryto" ir L. K. Bendruomenės chorai padainavo keletą lietuviškų dainų. Ablem choram dirigavo J. Stankûnas. Chorų dainos buvo išpildytos neblogai. Kiek silpniau padainavo „Ryto" choras. Bendrai paminėjimas praėjo gražiai ir tvarkingai, tik vieną tenka pažymėti, kad kažkodėl paminėjimo rengėjai nerado reikalo iškabinti Dariaus ir Girėno paveikslo ir Lietuvos bei Brazilijos vėliavų. Be to, į susirinkusius blogą įspûdį darė tas, kad už prezidiumo stalo, greta p. konsulo ir kitų padorių žmonių, sedėjo ir keli asmenis, susikompromitavę kolonijos akyse su melagingais skundais policijoje prieš mûsų mokyklas, mokytojus ir atskirus asmeas. Gerai dar, kad šiuo kartu niekur nebuvo prileistas kalbėti K. Uckus, tai šventės nuotaika nebuvo sugadinta.

Kadangi apie paminėjimą buvo paskelbta „Lietuvyje" tai susirinko virš 700 žmonių.

„KARIO", „TRIMITO" IR „JAUNOSIOS KARTOS" prenumerata metams tik 40$000, pusmečiui 20$000. Užsiprenumeruokite bent vieną iš tų gražiausių ir puikiausių žurnalų iš Lietuvos, išeinančių kas savaitę.

Užsiprenumeruoti galima „Lietuvio" redakcijoj darbo valandomis. Pinigus siųsti, pažymint už kurį žurnalą siunčiama, šiuo adresu: „LIETUVIS" C. POSTAL 1764 S. PAULO.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS

Kaip siųsti pinigus už prenumeratą:

Pranešame gerbiamiems skaitytojams, kad siunčiant pinigus už prenumeratą visada reikia adresuoti taip: «LIETUVIS» CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO.

Prašome nesiųsti pinigų už prenumeratą atskirų asmenų vardu, o tik laikraščio «LIETUVIS» vardu.

Siunčiant pinigus visada antroje voko pusėje pažymėti aiškiai savo vardą, pavardę ir adresą.

Administracija dažnai gauna pinigus už prenumeratą, bet nėra pažymėta kas tuos pinigus siunčia. Dėl to susidaro keblumų ir nesusipratimų.

GERIAUSI LAIKRAŠČIAI IŠ LIETUVOS „DARBAS" IR „MÛSŲ KRAŠTAS" galima užsiprenumeruoti „Lietuvio" redakcijoje. Prenumeratos kaina metams tik 20$000, pusmečiui 10$000.

Pinigus siųsti, pažymint už kurį laikraštį, šiuo adresu:

„Lietuvis" Caixa Postal 1764
S. Paulo.

CADERNETAS DE IDENTIDADE

Išrûpiname skubiai ir pigiai Atliekame vertimus į portugalų kalbą bet iš kokios kalbos. Teikiame žymiausių advokatų JURIDINIUS PATARIMUS. Kreiptis Rua Alteris, Vila Beloje Nr. 3; ir rua 4 Nr. 40 Villa Zelinoje.

NAUJASIS BRAZILIJOS ISTATYMAS

reikalauja, kad visi Brazilijoj gyvenantieji svetimšaliai iš siimtų Caderneta de Identidade. Visas tuo reikalu informacijas ir patarnavimus teikia

Lietuvių Informacijų Biuras.

Rua José Bonifacio Nr. 390 sobreloja Tel. 3-3296 S. Paulo.

Ten pat rašomi prašymai įvairioms įstaigoms, priimami vertimai, dokumentai ir t. t.

Savo tautiečiams patarnaujame greitai ir sąžiningai. Patarimus ir informacijas Lietuviams teikiame nemokamai.

Biuras atidarytas kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Norėdami apsaugoti savo akių sveikatą nešiokite AKINIUS

Moderniški akiniai

Pigiausiomis kainomis gaunami pas diplomuotą optica FOTOPAN

Avenida São João, 340

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu duodame specialią 10% nnolaidą. Taip pat turime dideli foto aparatų pasirinkimą. Ir viskas fotografijai.

Gdynia - Amerika

Linhas de Navegação S. A.

Pietų Amerikos linija

Laivų išplaukimas iš Santos į Rio Grande, Montevideo ir Buenos Aires

S/S PULASKI

7/X ir 9/XII 1938 m.

S/S KOŚCIUSKO

18/VIII, 8/XI 1938 ir 13/I 1939 m.

Laivų išplaukimas iš Santos į Rio de Janeiro, Bologne s/m, Kiel, Holtenau ir GDYNIA

S/S PULASKI

1/VIII, 20/X, 22/XII 1938 m.

S/S KOŚCIUSKO

31/VIII, 21/XI 1938 ir 25/I 1939

3-čios klasės su kabina laivakortės kaina iš Santos į Kauną tik 1:754$000

Puikiausi patogumai luksusinėse, 1 ir 2 klasės kabinose.

Laivakortės parduodamos:

S. PAULO, RUA LIBERO BADARÓ, 561

sobreloja. Tel. 2-3851

Agencia Poloneza de Viagens.

Kiekvieno susipratusio lietuvio pareiga yra ne tik skaityti laikraštį, bet ir laiku apsimokėti už prenumeratą. Kas mokestį už prenumeratą laiku neapmoka, tas daro skriaudą ne vien laikraščiui, bet ir jį skaitančiai visuomenei.

TIK „LIETUVĮ" SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

BRAZILIJOS ŽINIOS.

Didėja Brazilijos kavos eksportas.

Tarptautinio ekonominio statistikos biûro daviniais kavos suvartojimas pasaulinėje rinkoje šiais metais kiek padidėjo. Per 1937 m. sausio-balandžio mėn. visam pasaulyj kavos buvo parduota 8.936.000 maišų. Tuo tarpu per šių metų tuos pačius mėnesius parduota 9.465.000 maišų. Vadinas, 529.000 maišų daugiau.

Ypatingai padidino savo eksportą šiais metais Brazilija. Ji 1937 m. pirmaisiais keturiais mėnesiais buvo pardavusi kavos tik 4.870.000 maišų, tuo tarpu šiais metais per tą patį laiką jau pardavė 5.646.000

Atskirų estadų skolos Brazilijos bankui.

Visų estadų skolos Brazilijos bankui 1936 m. sudarę 529.900.000 milreisų sumą padidėjo per 1937 m. iki 571.733.000 milreisų. Minėto banko paskelbtais daviniais skolingi Brazilijos bankui Amazonos estadas 3.004 kontų, Eahijos est. 5.023 kontus, Espirito Santo 12.532 k., Goiaz — 1.499 k., Maranhão — 5.643 k., Matto Grosso — 3.600 k., Minas Geraes — 113.494 k., Para — 6.868 k., Parana — 18.538 k., Pernamcuco — 18.000 k., Piahy 1.000 k. Parahyba — 3.494 k., Rio Gr. do Norte — 5.752 k., Rio Gr. do Sul — 4.210 k., Rio de Janairo — 14.530 k., Sergipe — 9.892 k., ir São Paulo — 292.459 kontus. Vadinas São Paulo estadas skolingas Brazilijos bankui daugiau negu visi kiti Brazilijos estadai kartu.

Apart to dar minėtam bankui yra skolingi didesnieji miestai 49.715 kontų. Taigi visa Brazilija savo bankui yra skolinga iš viso 621.448.000$000 milreisų.

Tik 54 kilometrai nuo S. Paulo miesto, gražioj ir sveikoj vietoj gali puikiausiai isikurti

50 LIETUVIŲ KOLONISTŲ ŠEIMŲ

Užperkant ûkį tik su 500 milreisų įnašo ir likusią sumą išmokant per daug metų prieinamiausiomis sąlygomis. Žemė su stambiu mišku. Garantuotos galimybės uždarbio ligi 400$000 s mėnesį kiekvienam suagusiam žmogui vietoje. Net mažamečiamk vaikams yra vietoje lengvo ir pelningo uždarbio. Kiekvienas naujakuris prie geros valios gali labai greitu laiku tapti stipriu ir nepriklausomu ûkininku. Naujakuriams duodamos visokios lengvatos.

Lietuvių kolonijos steigimas šioje vietoje jau pradėtas, nes jau keletas rimtų lietuvių kolonistų ten apsigyveno ir pradėjo kurtis. Patartina kiekvienam lietuviui kolonistui neatidelioj ant šioje vietoje įsigyti žemės sklypą, kur jo ateitis bus visada užtikrinta.

Dėl smulkesnių žinių kreiptis į EMPREZA DE TERRAS E COLONIZAÇÃO PIRATININGA. Rua Libero Badaró, 488 4 andar, sala 38 S. Paulo.

Ten pat galima gauti SVEIKŲ PATARIMŲ dėl giminių bei draugų parsikvietimo iš Europos.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.